

گزارش

پای حرف‌های خیاط

خیاط خانه حرم امام رضا ^{علیه‌السلام}

بی‌مزد، لباس زائران

و خادمان را تعمیر می‌کنم

وارد صحن آزادی حرم امام رضا(ع) که می‌شوی از بین چند حجره‌ای که دور تا دور صحن وجود دارد، یکی از آنها با سایر حجره‌ها متفاوت است. در کوچک چوبی را که باز کنی چشمت به اتو، چرخ خیاطی و رگال‌هایی می‌افتد که لباس‌های خدام به آن آویزان است. در قدیم خیاط‌خانه در یکی از حجره‌های طبقه پایین صحن انقلاب اسلامی، روی‌روی پنجره فولاد بود که پس از مدتی به صحن نو منتقل شد و حالا احمد و علیرضا سبک‌خیز و معروف به برادران گلپویی حدود ۲۰سالی است که کار دوخت لباس خدام و تعمیر لباس زائران را انجام می‌دهند.

حرفهٔ آبا و اجدادی

علیرضا سبک‌خیز گلپویی ۴۰ سال است که حرفه اصلی‌اش خیاطی است. او در نوجوانی از روستای آبا و اجدادی‌اش به مشهد می‌آید و در کنار خیاط قدیمی حرم شاگردی می‌کند و بعد از فوت او وارد خیاط‌خانه حرم می‌شود. این خیاط قدیمی حرم در مورد ورودش به حرفهٔ خیاطی می‌گوید: پدرم خیاط بود. زمانی‌که در تربیت حیدریه بودیم ایشان همین شغل را داشت لذا خیاطی شغل آبا و اجدادی ماست. پس از اتمام ششم ابتدایی در روستای گلپویی علیا به مشهد آمدم و به دنبال شغل پدري رفتم و در همان زمان که حدود سال۶۵ه بود، پیش آقای سیدعلی اصغر منبئی، فراش و خیاط قدیمی حرم که پدر بزرگ مهندس سیدخلیل منبئی که در حال حاضر معاونت فعلی اماکن متبرکه حرم مطهر هستند، شاگردی می‌کردم تا این‌که از طریق ایشان با آستان‌قدس رضوی آشنا شدم. با فوت ایشان، من و برادرم

که جزو پیمانکاران دوخت لباس خدمه بودیم، درخواست کنئی‌ای را به معاونت اماکن متبرکه آن دوران دادیم و خواستیم به ما اجازه بدهند تا به صورت افتخاری و رایگان کار تعمیر لباس خدام و زائران را انجام دهیم. بعد از چند روز با درخواست ما موافق شد و اتفاقاً را در اختیار ما قرار دادند و به ما گفتند بجز کار تعمیر لباس خدام و زائران، کار دوخت لباس خدمت‌دهه ما هم شما در داخل حرم انجام دهید.

تعمیر رایگان لباس زائران و خادمان

شاید برای شما هم وجود خیاط‌خانه در داخل حرم مطهر جالب باشد. این خیاط خیاط‌خانه حرم در مورد کارهای روزانه‌اش می‌گوید: «ما در خیاط‌خانه حرم علاوه بر این‌که برای خدمه و خادمیاران مرد لباس مخصوص خدمت می‌دوزیم، اگر در زمان زیارت یا خدمت زائران و خدمه حرم مطهر لباس‌هایشان پاره شد یا نیاز به تعمیر داشت به صورت رایگان آن را انجام می‌دهیم. همچنین یک‌سری کارهای دوخت و دوز مربوط به خود معاونت اماکن متبرکه‌های رضوی است که به صورت پیمانی آن را انجام می‌دهیم. علاوه بر یکی از افتخاراتی که در خیاط‌خانه حرم نصیب ما شده، این است که دستمال سفیدی که برای نظیف داخل روضه منوره و ضریح مطهر و لباس‌های بلند عربی که برای غریب‌رویی ضریح مطهر پوشیده می‌شود، توسط ما دوخته می‌شود.»
خیاط حرم مطهر امام رضا(ع) با لب‌های بلند و مشک‌ی یا کت‌های کوتاه و کلاه‌های لبه‌دار و چوب‌پَر و عصای نقره‌ای همیشه یکی از نوستالژی‌های قشنگ ما از زیارت است. این لباس‌هایی‌که برای بسیاری از زائران از تقدس بالایی برخوردار است، همان طاقه‌های پارچه‌ای است که در خیاط‌خانه حرم روی هم قرار دارد و توسط برادران سبک‌خیز گلپویی با وضو و ذکر و دعا دوخته می‌شود و بر تن خادمان حریم رضوی می‌رود.

ذخیره‌ای برای لباس آخرت

این خیاط قدیمی حرم امام رضا(ع) صحبت‌هایش را این‌گونه به پایان می‌رساند: «بسیاری از زائرانی که به حرم مشرف می‌شوند، به لباس خدام دست می‌کشند و آن را می‌بوسند، چون برایشان قداست و ارزش دارد. من هم امید دارم به برکت این لباسی که برای خدام حرم مطهر دوخته‌ایم و در این لباس خدام به زائران آقا خدمت می‌کنند، گوشه‌ای از معنویت و برکتش ما را هم بگیرد و ذخیره‌ای برای لباس آخرت ما باشد.»

مجموعه آثار مرحوم حمید سبزواری رونمایی شد

مراسم رونمایی از مجموعه آثار مرحوم حمید سبزواری؛ پدر شعر انقلاب اسلامی با همت مؤسسه شهرستان ادب و سازمان بسیج هنرمندان در تالار سوره حوزه هنری برگزار شد.

در این مراسم علیرضا قزوئه مدیرمرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری در سخنانی

گفت‌وگوی جام‌جم با تنها پرچم‌دوز گنبد امام رضا ^{علیه‌السلام}

زیر سایه پرچم امام رضا جان

زهرآکنه

فرهنگ‌و هنر

جلال معینیان فر از ۱۳ سالگی وارد حرفه پرچم‌دوزی شده و چند سالی می‌شود که بر تار و پود پرچم حرم سوزن می‌زند. او در مورد ورودش به این حرفه قدیمی که امروز کمی هم از رونق افتاده است، می‌گوید: «اواخر سال ۶۲ که ۱۳اسلام بود بخاطر علاقه‌ای که به کار دوخت و دوز داشتم، برادر بزرگم من را پیش حاج جواد آقای فرشچی که از پرچم‌دوزهای قدیمی مشهد هستند، گذاشت. ایشان دوست برادرم و از هم محله‌ای‌های ما بودند. بعد از این‌که کار را پیش مرحوم فرشچی و پسرشان یاد گرفتم، پیش آقا ابوالفضل

فرشچی اخوی آنها رفتم تا آموزش‌هایم کامل شود. بعد از اتمام دوران سربازی هم مجدد دنبال همین حرفه رفتم. مدتی متفرقه برای همکاران کار می‌کردم و شرایطم جور شد تا بتوانم برای خودم کارگاه بزنم و مستقل کار کنم.»

۳۵سال پرچم‌دوزی

او با مرور خاطرات زیاد این سال‌ها که مشغول پرچم‌دوزی بوده، به ۳۵ سال پیش سفر می‌کند که اولین بار پشت چرخ خیاطی نشست و تعریف می‌کند: «یادم هست

این شاعر انقلابی در ادامه سخنانش گفت: سرود ما بحررجز را ندارد و این سرود نباید سرود جمهوری اسلامی باشد. از عنصر حماسه در آن غفلت شده و حتی سرود شاهنشاهی از آن حماسی‌تر و ریتمیک‌تر است. شاعران جوان امروز ما می‌توانند سرود حماسی دیگری بسازند که در همه جا خوانده شود.

ابعاد پرچم گنبد

نگاه

ابعاد پرچم گنبد امام رضا(ع) از قدیم تا اواخر دهه ۸۰، ۱/۵ در ۳متر بود، اما به‌خاطر این‌که دید پرچم مناسب نبود، به دستور حاج آقای واعظ طبسی میله پرچم تعویض و بلندتر و بعد از آن هم ساینز پرچم گنبد مطهر بزرگتر شد و به ۴ در ۴متر تغییر پیدا کرد که روی آن آرم آستان قدس رضوی و عبارت «نصر من ا… و فتح قریب» است و دور تا دور آن هم رضا رضا به شکل خاصی نوشته می‌شود. یکسری پرچم‌ها هم در چهار ورودی اصلی (شیخ طوسی، شیخ حرعاملی، شیخ طبرسی و باب‌الرضا(ع)) نصب می‌شود که معروف به پرچم‌های دم دری است که در هر ورودی هشت پرچم نصب می‌شود. این پرچم‌ها در ایام سوگواری به رنگ مشکی در می‌آید و در ایام شادی و میلاد اهل بیت(ع) سبزرنگ است. یکسری هم پرچم‌های اهدایی آستان‌قدس رضوی به هیات‌های مذهبی است که هر سال با تعدادی از هیات‌های سراسر کشور تماس گرفته می‌شود و یکی دو شب قبل از شب اول محرم در آیینی سنتی این پرچم‌ها را به هیات‌ها اهدا می‌کنند. در پایین این پرچم‌ها که سایشش دو متر و ۷۰ در یک متر و ۶سانتی متر است، نوشته شده: «پرچم اهدایی به…»، «مسئولان هیات‌ها پیش ما می‌آیند و ما اسم هیات‌شان را برایشان می‌دوزیم.»

از قدیم، اساتید پرچم‌دوزی

پرچم گنبد می‌دوختند

او که ۵۰سال است این افتخار نصیبش شده تا پرچم‌دوز گنبد طلای امام رضا(ع) باشد، در مورد سابقه پرچم‌دوزی گنبد در سال‌های اخیر می‌گوید: «از قدیم کار دوخت پرچم‌های گنبد مطهر را اساتید و بزرگان این حرفه انجام می‌دادند، در گذشته حاج آقای ولایتی که از استادان بزرگ پرچم‌دوزی بودند، پرچم‌های گنبد را می‌دوختند؛ بعد از ایشان چند نفر دیگر از اساتید این کار را انجام دادند، تا این‌که حاج آقای قاجار که استاد من بودند پرچم‌دوز حرم شدند، ولی بخاطر این‌که کار ایشان بیشتر خطاطی است و به کار دوخت پرچم نمی‌رسیدند، آقای قاجار من را برای کار دوخت پرچم‌های گنبد معرفی کردند و بعد از آن کار دوخت پرچم‌های اهدایی و پرچم‌های ورودی را هم به من دادند.»

حالا استاد معینیان فر نه‌تنها پرچم‌دوز گنبد مطهر است، بلکه پرچم‌های ورودی حرم و پرچم‌های اهدایی آستان قدس رضوی به هیات‌های مذهبی را او همراه چند نفر از شاگردانش در کارگاهی که دارد، می‌دوزند. او در مورد کار دوخت این پرچم‌ها بیان می‌کند: «بجز دوخت پرچم‌های گنبد مطهر، کار پرچم‌های معروف به دم دری را که دور

چهره‌های شناخته‌شده در طرح «همه خادم الرضائیم»

خدمت برای رضای رضا ^{علیه‌السلام}

ادامه از صفحه ۹

مطمئنم توکلم بر امام رضا (ع) بود که این نتایج را برای من رقم زد.

دانشور به‌عنوان درد دل با آقا این‌گونه می‌گوید: «سلام آقای مهربان؛ دلم می‌خواهد کیوترور گردنبدت بگیرم؛ آقای مهربانم؛ پله‌های موفقیتم را با عنایت و لطف شما طی کردم؛ یا ثامن‌الحجج علیه‌السلام مرا بذخیر که بی‌قرار حریم و حرمتان هستم.»

هر جای دنیا می‌توان خادم امام رضا ^{علیه‌السلام} بود

محسن ترکی، داور بین‌المللی فوتبال نیز ضمن پیوستن به طرح همه خادم الرضائیم می‌گوید: هر قدری در هر جایگاهی که هست، با هر لباس و شغلی که دارد و در هر جای دنیا اگر به هر انسانی که قصدش زیارت آقاست خدمت کند، خادم امام رضا علیه‌السلام است.

این داور مشهدی همچنین با تأکید بر این‌که خادم افتخاری علی بن موسی‌الرضا علیه‌السلام بودن مستلزم این نیست که فقط در حرم امام رضا(ع) خدمت‌رسانی کنند، بیان می‌کند: به عقیده من تمامی مردم مشهد می‌توانند خادم افتخاری حضرت باشند، حتی با دادن یک نشانی به زائری که شهر مشهد را نمی‌شناسد می‌توانند گریه از کار آن زائر باز و خدمتی به آنها کنند.

وی عنوان می‌کند: هرساله در ایام آخر صفر در شهر مشهد که مملو از جمعیت زائران پیاده می‌شود حضور دارم، با چشمان خودم عشق و ارادتی را که خادمان افتخاری امام هشتم علیه‌السلام در ایستگاه‌های استقبال از زائر به زائران پیاده انجام می‌دهند نظاره کرده‌ام.

ترکی می‌گوید: در این ایام خدمتگزاران زیادی را دیده‌ام که در همه اصناف و شغل‌ها با هر لباسی، خالصانه و با ارادت به زائران پیاده حضرت خدمت می‌کردند.

با عشق و ارادت به زائران خدمت می‌کنم

جبار قوچان‌نژاد، سرمربی تیم والیبال پیام خراسان نیز در وصف حس و حال تشرّف به حرم مطهر رضوی می‌گوید: زیارت امام رضا علیه‌السلام و دیدن صحن و سرای آقا به جان ودل صفا می‌دهد. هرزمانی که به زیارت آقا مشرف می‌شوم احساس قدرت می‌کنم و دل و روحم جان دوباره

مقدس می‌آید، می‌گوید: همیشه و در همه حال لطف امام رضا علیه‌السلام را در زندگی‌ام دیده‌ام و این را مدیون آقا هستم.

همه خادم‌الرضائیم

فرقی ندارد وسیع و توان شما چقدر است. اینجا فرصت خدمت برای همه مهیاست. با کمک به برپایی ایستگاه‌های استقبال از زائران پیاده در مسیرهای منتهی به حرم مطهر رضوی، با نذورات نقدی و غیرنقدی برای تهیه اقلام مورد نیاز زائران پیاده مانند مواد غذایی، وسایل گرمایشی، پتو، پوشاک، اقلام فرهنگی و… با صرف ساعتی از وقت روزانه برای ارائه خدمت در ایستگاه‌های استقبال از زائران مانند واکس، پذیرایی، خدمات پرستاری و پزشکی، خیاطی، خدمات ویلچر، تعمیرات کفش، آماژگیری و سرشماری، انتظامات مسیر، نظافت و… با اسکان زائران در منازل با تأمین خودرو برای انتقال زائران و خادم‌یاران. با مشاور مذهبی، فرهنگی و خانواده، خدمات فرهنگی و آموزشی به کودکان زائران یا حتی خدمات رسانه‌ای مانند تولید گزارش یا طراحی یک پوستر یا عکس نوشت.

اکنون زمان آن است که شیفتگان خدمت با پیوستن به کمپین همه خادم‌الرضائیم نام خود را در زمره خادم‌یاران رضوی ثبت کنند. اکنون زمان آن است که به جمع مشتاقان برسیم و از مواهب شمس توس بهره‌مند شویم تا لطف کریمانه حضرتش بیش‌ازپیش در زندگی ما سایه اندازد. اکنون زمان آن رسیده… کافی است عدد ۸۰ به ۱۰۰۰۸۸۸۰۰ ارسال کنید. [[]